

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 7 (1986) 1996 m. vasario mėn. 27 d.

Eina 40 Metus.

Melbourne

**Sventas, garbingas
Lietuvos Vyre,
Jaunystės kovą
Dievui paskyręs!
Išmelsk malonės
kovot didvyriais
Už Dievo tiesą, už
širdį tyrą.**

**Sventas, šlovingas
Tautos Globėjau,
Žiedu pražydęs
baltos lelijos!
Marijos žemėi giesmę
sudėjai -
Žadink Jos garbę
mūsų širdyje.**

**Sventas, o šventas
Vytauto aini,
Vilniaus altoriui
sostą atradęs!
Sviesiausios viltys
tavų sueina
Kovoj už Dievą būk
mūsų vadas!**

Arkivyskupas A.J. Bačkis: aukotis už Tėvynę

Minint penktąsias tragiškųjų sausio 13 dienos įvykių metines, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis ragino visus Lietuvos gyventojus iš naujo apsisprendus aukotis už Tėvynę. Sakydamas pamokslą per šv. Mišias, kurios sausio 13 dieną buvo aukojamos Vilniaus arkikatedroje tragiškiems sausio įvykiams paminėti, arkivyskupas pabrėžė būtinybę „prisiminti tas baisias sausio dienas, kai visų lūpose ir širdyse buvo vienas žodis: Lietuva!“, „kai prie rūkstančių laužų susispietę žmonės dalijosi net tik atsineštu maistu, šiluma, bet ir nuoširdžiu laisvės troškimu“.

„Savo tautos didvyrių atminimo dieną“ arkivyskupas A.J. Bačkis kvietė Lietuvos gyventojus pažvelgti į savo sąžinę ir sau atsakyti, „ar viską padariau, kad išsaugočiau Tėvynės laisvę“. „Jei šiandien svyra mūsų rankos ir galvos“, - toliau sakė arkivyskupas,

„jei esame nusiminę ir nusivylę savąja laisve, tai reiškia, kad nesugebėjome jos sukurti ir išsaugoti“. Vieni, jo žodžiais, „laistė prakaitu ir krauju suvargusią mūsų žemę“, o kiti „skubėjo kuo greičiau susirinkti vos užsimezgiusius jos vaisius“. Galima suprasti pyktį žmonių, matančių „tik daug neteisybės ir apgaulių iš tų, kuriais pasitikėjome“ ir kurių pareigos reikalavo didesnės atsakomybės. Tačiau, pastebi arkivyskupas, „vien grūmodami kumščiais ir keikdami, neprikelsime savo Tėvynės iš moralinės balos“.

Atkreipdamas dėmesį į kiekvieno atsakomybę, arkivyskupas pabrėžė, jog šiandien kiekvienam iš mūsų privalu „sudėti savo gyvenimo auką ant Tėvynės altoriaus“. „Ta auka - tai mūsų dabar, mūsų gerumas, mūsų sąžiningumas, mūsų gailingumas, kuriais lietuviai garsėjo nuo seno“, - toliau sakė jis. Pripažindamas, kad

šiandien, kai „aplinkui tiek blogio“, sunku būti geram, arkivyskupas pažymėjo, jog šios aukos „iš mūsų prašo Dievas ir Tėvynė“. Jeigu 1991 metų sausio mėnesį žmonės būtų svarstę, jog neverta statyti savo gyvybės į pavojų, nes aplinkui „tik daug nedorų žmonių, kurie tik pasinaudos mano auka“, laisvės rytas nebūtų nušvitęs, pridūrė arkivyskupas. Jis ragino semtis jėgų iš Skausmingosios Dievo Motinos, „kuri nepalūžo po sunkia našta, bet tvirtai tikėjo savo Sūnaus misija ir nuoširdžiai pati dalyvavo Kristaus atpirkimo darbe“.

Prie memorialo laisvės gynėjams Antkainio kapinėse arkivyskupas meldė Kristų ir Mariją padėti „suprasti kančios ir aukos prasmę“, išmokyti mus „patiems aukotis už savo brolius, už savo Tėvynę, už visų laisvę ir vienybę“.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
Informacija

Tikyba Lietuvos mokyklose dėstoma jau penkerius metus

Tikyba Lietuvos vidurinėse mokyklose dėstoma jau penkerius metus. Interviu Informacijos centrui Tarpdiecezinio katechetikos centro vadovė s.Birutė Briliūtė gruodžio 30 d. sakė, jog kiekvienais metais įvairiose vyskupijose atliekami statistiniai tyrimai rodo, kad didžiausias antplūdis į tikybos dėstymo klases buvo juntamas 1992/93 mokslo metais. Kai kuriose mokyklose buvo pasiekta net šimtaprocentinio lankomumo. 1994/95 mokslo metais moksleivių, pasirenkančių tikybos discipliną, sumažėjo. Vietoj tikybos etiką daugiausia renkasi vyresniųjų klasių moksleiviai, sakė s.B.Briliūtė sykiu pastebėdama, jog jie, norėdami įsigyti ir vienos, ir kitos disciplinos žinių, neretai vienais metais lanko tikybos, o kitais - etikos pamokas. Remdamasi Kauno arkivyskupijos tikybos pamokų lankomumo statistiniais duomenimis, Tarpdiecezinio katechetikos centro vadovė pažymėjo, kad tikybą lankančių mokinių skaičius labiausiai sumažėja 7,9 ir 10 klasėse. Tačiau 11 ir 12 klasėse tikybą lankančių moksleivių skaičius vėl gana žymiai padidėja. B.Briliūtės teigimu, drauge su Švietimo ir mokslo ministerija svarstoma problema, kaip sudaryti galimybes moksleiviams, ypač vyresniųjų klasių, vienu metu lankyti ir etikos, ir tikybos pamokas.

Kalbėdama apie tikybos mokytojų problemas, s. Birutė Briliūtė sakė, jog padėtis 1995 metais žymiai pagerėjo. Padaugėjo aukštąsias teologijos studijas baigusių asmenų, kvalifikuotų tikybos mokymo specialistų. TKC vedėjos žodžiais, 1995 m. Telšių vyskupijoje įsteigta dar viena aukštoji mokslo įstaiga, rengianti teologus-katechetus mokykloms, taip pat pagerins šią padėtį. Aukštojo mokslo įstaigos, rengiančios kvalifikuotus tikybos mokymo specialistus mokykloms ir parapijoms šiuo metu veikia Vilniuje, Kaune ir Kretingoje. Pasak s.B.Briliūtės, beveik visi tikybos mokytojai yra baigę arba studijuoja Aukštesniojoje neakivaizdinėje katechetų mokykloje. Tarpdiecezinis katechetikos centras Lietuvos katechetams papildomai organizuoja daug įvairių seminarų, kuriuose talkina svečiai iš Anglijos, Škotijos, Austrijos, Vokietijos, Prancūzijos, Jungtinių Valstijų ir Australijos. TKC vadovė taip pat pridūrė, kad 1996 metais prie Tarpdiecezinio katechetikos centro ketinama įsteigti nuolatos veikiantį tikybos mokytojų kvalifikacijos institutą.

Kalbant apie tikybos vadovėlius, padėtis čia, s.B.Briliūtės žodžiais, sudėtingesnė. Jos teigimu, Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija šiuo metu nėra pajėgi visiškai patenkinti tikybos vadovėlių poreikį. Lietuvos mokykloms šiuo metu reikia maždaug 30 050 vienetų tikybos vadovėlių papildomo tiražo įvairioms klasėms. Švietimo ministerija iš viso nefinansuoja vaizdinių video-audio mokymo priemonių, knygų mokytojams ar pratybų sąsiuvinėjų moksleiviams. Šioms priemonėms lėšų Tarpdiecezinis katechetikos centras pasiryžęs ieškoti užsienyje.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
Informacija

Pavojus Taivanui

Rašo Albinas Pocius

Per televizijos žinias ir spaudoje vis dažniau pradėta minėti, kad komunistinė Kinija ruošiasi užpulti Taivano salą, kur Čiankaišekui 1949 m. pralaimėjus karą prieš Mao, yra susispietę Kinijos nacionalistai ir sukūrę ekonominiai tvirtą Taivano valstybę, populiariai vadinama R.O.C. tai rieškia Republic of China.

Taivasas teturi tik 35.000 kv.klm. plotą, maždaug kaip Tasmanija arba pusė Lietuvos, bet užtai turi 22 mil. gyventojų. Sala yra nutolusi nuo Kinijos žemyno per 170 klm. Žemės turtų nedaug. Yra truputis anglies, vario, sidabro, aukso ir cheminių mineralų. Saloje yra neblogas gyvenimo standartas, kas ir vilioja skurdžiai gyvenančią komunistinę Kiniją pasiplėsti iš turtingai gyvenančio Taivano.

Istorijos eigoje Taivasas turėjo daug nekviestų svečių. Kurį laiką salą valdė kinai, portugalai, ispanai ir japonai. Ilgiausiai valdė japonai, kurie salą vadino Formoza. Japonai buvo salą aneksavę ir paskelbė kaipo integraline Japonijos dalimi. Japonams pralaimėjus karą, Taivasas buvo grąžintas Kinijai ir nacionalistams pralaimėjus karą

prieš komunistus, čia susirado saugią vietą pabėgėliai iš Kinijos žemyno.

Taivasas gyvena turtingai ne iš žemės turtų, bet iš industrijos, prekybos ir investicijų kituose kraštuose, prekyboje ir pramonėje. Kinija norėdama iš vidaus sugriauti Taivano gyventojų vienybę plečia infiltraciją kviesdama turistus lankyti savo gimines ir finansininkus investuoti savo milijonus Kinijoje, statant įmones ir plečiant vienpusišką prekybą, kas jiems iš dalies neblogai sekasi, nes dalis biznierių apakinti godumo, praranda moralę ir patriotizmą. Kinai elgiasi panašiai kaip prieš 10 metų elgėsi sovietai viliodami mūsų žmones bendradarbiauti su „Kultūrinių ryšių su Tarybų Lietuva“ draugija Vilniuje. Tada dalis mūsų silpnavalių, už mažus draugijos pažadus, įnešė nesantaiką į savo bendruomenę.

Komunistai Kinijoje įsigalėjo su Amerikos pagalba, kada pagal Marshalio planą, ji uždraudė Kinijos nacionalistams pirkti ginklus ir gauti ekonominę paramą, o Kinijos komunistai galėjo laisvai gauti ginklus iš Sovietų Sąjungos ir prekiauti su Anglija. Kokia draugystė vykta tarp Anglijos ir

Amerikos gerai parodė karas Vietname, kur Anglijos „patarėjai“ draudė amerikiečių karo aviacijai bombarduoti komunistų uostus, kadangi ten beveik kasdien būdavo iki 30 anglų prekybinių laivų su pagalba Vietnamokomunistams. Jie vežė ginklus ir amuniciją mušti amerikiečiams. Ten kur vyksta pelninga prekyba, broliškumo nėra.

Komunistinė Kinija reikalauja iš visų valstybių, kad jos pripažintų tik komunistinę Kiniją. Kas mėgina pripažinti Taivano R.O.C. tai Peking tojaus nutraukia diplomatinis santykius. Taivano Kinija pripažįsta 35 valstybes, bet visos didžiosios valstybės, kaip Amerika, Kanada, Anglija, Prancūzija, Vokietija, Australija ir mūsų Lietuva, pripažįsta tik komunistinę Kiniją.

Taivasas, kuris sovietinės okupacijos metais visada palaikė Pabaltijo valstybių reikalus, turėjo didelį nusivylimą, kai jos pagal patarimą iš Maskvos nuėjo į komunistinės Kinijos glėbį. Daug mūsų politikų yra bagę tik sovietines Partines Mokyklas, todėl nieko geresnio iš jų negalime tikėtis.

Jeigu kiltų karas tarp Taivano ir Komunistinės Kinijos, raudoniesiems nebūtų lengvas žygis. Taivasas yra gerai ginkluotas ir jo

kariai neblogai apmokinti, bet žinoma komunistai turėtų didelę persvarą žmonėmis, taip kaip Rusija turėjo persvarą prieš gerai apmokintą vokiečių kariuomenę.

Armijoje, komunistinė Kinija turi du su pusė milijono karių prieš Taivano 250.000. Lėktuvų Kinija turi 5.000 prieš Taivano 350 savo gamybos modernių naikintuvų. Tankų Kinija turi 8.500, o Taivasas tik 555. Kinijos kareiviai eitu politrukų varomi jiems nereikalingos salos užimti, o Taivano kariai kovotų žūtbūtinę kovą už savo ir savo šalies likimą. Taivasas po sunkių kovų galbūt ir pralaimėtų, bet komunistinė Kinija patirtų didelius nuostolius žmonėmis, lėktuvais, laivais ir karo ištekliais.

Taivasas taip pat manoma, kad negautų paramos iš kitų valstybių, bet prasidėjus karui, daugelio valstybių laivai skubėtų į komunistinės Kinijos uostus su karo pagalba, tikėdami pagaryti gerą ir pelningą prekybą, nesvarbu, kad doleriai būtų kruvini, bet biznieriams tai visai nerūpi.

Turtingos ir galingos valstybės, vietoje, kad apsaugoti žmonių laisvę ir demokratine santvarką, visada padeda tik vergų pirkliams, nematydami, kad kasa sau pražūtis duobę ir sustiprina diktatorių planus savo pačių pražūčiai. Neveltui Leninas prieš 70 metų rašė, kad vakarų pirkliai parduotų net ir virvę jų pačių pakorimui.

Nepriklausomybės partijos tarybos Kreipimasis į užsienio lietuvius

Siandien mūsų Tauta ir valstybė atsidūrė prie bedugnės. Salis yra ne tik ekonominėje, bet politinėje ir dvasinėje krizėje. Besikuriančiai demokratinei valstybei gresia pražūtis. Privalome

ir sunkiausiomis sąlygomis išsaugoti Nepriklausomybę.

Gerbiami tautiečiai, kviečiame Jus kuo greičiau įsigyti Lietuvos pilietybę, kad galėtumėte aktyviai dalyvauti Lietuvos politiniame gyvenime ir rinkimuose. Pasitikėdami Jumis kviečiame nepasilikti nuošalyje. Tik bendromis ir sutelktomis pastangomis išsaugosime Lietuvos laisvę.

Nepriklausomybės partijos pirmininkas
V. Šapalas

Nepriklausomybės partijos tarybos Kreipimasis į valstybinę lietuvių kalbos komisiją ir Susisieikimo ministeriją

Sovietų Sąjunga, okupavusi Mažąją Lietuvą, ne tik išnaikino jos gyventojus autochtonus, bet ir jos baltiškų-lietuviškuosius tūkstantmečiais vartotus vietovardžius bei upių ir ežerų pavadinimus pakeitė atsitiktiniais rusiškais. Lietuvių kultūros interesų ignoravimą pabrėžė ir Karaliaučiaus krašto okupacinės valdžios atsisakymas grąžinti

istorinį Tolminkiemio pavadinimą. Mes, turėdami tautinę savigarbą, neturėtume toleruoti mums primestų svetimų pavadinimų vartojimo, tačiau iki šiol Lietuvos kelių, rodyklėse matome „Sovietską“, „Kaliningradą“ ir kitokius stalinizmo relikthus. Karaliaučiaus krašto miestai ir kaimai nuo senovės turi savo lietuviškus pavadinimus, todėl ir privalome juos vartoti, kaip kad vartojame pavadinimus Lenkija,

Maskva džiūgauja įsibrovusi į Europos struktūrą

Maskva patenkinta balsavimo Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje (ETPA) rezultatais ir tuo, kad ji pritarė Rusijos priėmimui į šią Europos organizaciją. Rusijos URM atstovas Grigorijus Karasinas pažymėjo, jog narystė Europos Taryboje svarbi ne tik Rusijai, bet ir pačiai organizacijai, nes „be Rusijos nėra ir negali būti vieningos Europos“.

Valstybės Dūmos Tarptautinių reikalų komiteto vadovas Vladimiras Lukinas pabrėžė, kad dabar Valstybės Dūmai reikės skubiai, iki vasario pabaigos, ratifikuoti daug dokumentų, susijusių su Rusijos įstojimu į Eusopos Tarybą. Deputatas paminėjo Žmogaus teisių konvenciją ir Savivaldos chartiją. „Turėsime atkakliai dirbti, kad taptume visų svarbiausių Europos struktūrų nariais“, - pasakė jis. Rusijos komunistų partijos ir jos frakcijos Dūmoje lyderis Genadijus Ziuganovas tikisi, kad ETPA sprendimas padės plėtoti Rusijos bendradarbiavimą su kitomis Europos šalimis įvairiausiose srityse. Žurnalistų paklaustas apie Cečėnijos krizę, deputatas pareiškė nuomonę, jog Rusijos dalyvavimas Europos Taryboje išplės galimybes

Vokietija, Vengrija ir kt.

Prašome Valstybinę lietuvių kalbos komisiją sunorminti Karaliaučiaus krašto pavadinimų vartojimą, o Susisieikimo ministeriją pakeisti kelių į Mažąją Lietuvą rodyklėse pavadinimus autentiškais - lietuviškais: Karaliaučius, Tiltzė, Ragainė, Kasytė, Eitkūnai ir t.t., juolab, kad apie šio krašto senųjų pavadinimų sugrąžinimą jau kalbama tarptautinėse organizacijose ir užsienio šalių parlamentuose.

Nepriklausomybės partijos pirmininkas
V. Šapalas

ją politiškai išspręsti.

Pasak Dūmos deputatės Irinos Hakamados, įstojimas į Europos Tarybą buvo „paskutinė viltis implantuoti Rusiją į civilizuotą Europos vertybių sistemą“.

Bona taip pat patenkinta

Bona gyrė ETPA sprendimą priimti Rusiją į ET ir paragino Maskvą gyventi pagal Europos demokratijos ir teisės standartus. „Šiuo sprendimu Parlamentinė Asamblėja pripažino, kad Rusija grėžiasi į demokratišką visuomenę. Tai yra parama Rusijos demokratams, kartu atmeta mintis izoliuoti Rusiją nuo Europos“, - pareiškė Vokietijos užsienio reikalų ministras Klausas Kinkelis. Jis paragino Rusijos Vyriausybę kuo greičiau įveikti problemas, ypač Cečėnijoje. Kinkelis žadėjo kelti Cečėnijos klausimą per savo susitikimą su prezidentu Borisu Jelcinu ir užsienio reikalų ministrų Jevgenijumi Primakovu Maskvoje.

Žmogaus teisių gimo Helsinkio grupė Rusijos priėmimą pasmerkė

Grupė „Žmogaus teisių priežiūra-Helsinkis“ pasmerkė Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos sprendimą priimti Rusiją į Europos Tarybą. „Svarbiausiajai Europos žmogaus teisių organizacijai visiškai nedera priimti šalies, kurios Vyriausybė taip neseniai ir ne kartą rodė panieką civilių gyventojų gyvybei“, - sakoma grupės pareiškime. Jame teigiama, kad Rusija nepriimtina dėl smurto Cečėnijoje ir Vyriausybės vykdomų žmogaus teisių pažeidimų. Helsinkio grupė mano, kad Rusijos priėmimą reikėjo atidėti, kol bus nubausti asmenys, kalti dėl „beatodairiško ir nepateisinamo“ civilių gyventojų bombardavimo Cečėnijoje.

„Rusijos priėmimas, nekeliant jokių sąlygų, yra nepelnytas dėl dvejus metus trukusios agresijos prieš žmogaus teises ir taps pasityčiojimu iš Europos Tarybos standartų“, - rašoma pareiškime.

Reuter, „L.A.“

TEVIŠKES AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Lietuviai Tasmanijos Universitete

Manau, kad dar ne visi pilnai žino apie Australijoje, Tasmanijos universitete veikiančią Lietuvių Studijų Draugiją, kuri anglų kalboje vadinasi Lithuanian Studies Society. Draugija rūpinasi garsinti Lietuvos vardą ir padėti norintiems padaryti mokslines studijas apie Lietuvą ir padaryti disertaciją universitete iš lituanistinių dalykų.

Sita draugija veikdama prie universiteto taip pat leidžia knygas apie Lietuvą anglų kalboje ir platina kitų išlaistas, kur rašoma apie Lietuvą ir mūsų žmonių patirtas kančias Sibiro tremtyje. Populiariausi šios draugijos leidiniai yra Lithuanian Papers - Lietuvių raštai. Kadangi jie leidžiami prie Tasmanijos universiteto, todėl jie turi specialią vertę kaip universiteto leidinys ir gali būti naudojami cituojant mokslinius rašto darbus.

Štai neseniai išėjo jau 9-tas Lithuanian Papers leidinys, kur dalis medžiagos skiriama studijoms apie Maž.Lietuvą, Karaliaučiaus krašto istorinei praečiai ir dabatinei jo padėčiai aptarti. Tai labai vertingas leidinys ir turėtų būti kiekvieno susipratusio lietuvių bibliotekoje. Taip pat vertinga dovana australų politikams, laikraščių redakcijoms, bibliotekoms ir šio krašto mokykloms padovanoti jeigu jums iš tikrųjų rūpi garsinti Lietuvos vardą ir supažindinti šio krašto žmones su mūsų senosios tėviškės

problemomis, nes dabartinei vilniaus valdžiai Maž.Lietuvos reikalai kaip sakoma „ne prie širdies“, tai dar Sniečkaus ir sovietinių partijos mokyklų paveldėjimas.

Sitos organizacijos įkūrėjas ir jos nuolatinis varyklis yra Algis Taškūnas. Tai nuostabus žmogus, kuris vis nepavargsta ir pilnas gerų idėjų ir naujų sumanymų. Kai 1974 m. Pabaltijo tautas jau norėjo padovanoti sovietų vergų pirkliams, jis įkūrė HELLP - Help Estonian, Latvian, Lithuanian People organizaciją ir redegavo Baltic News, dabar dirba svarbų ir Lietuvai naudingą mokslinį darbą Tasmanijos universitete, redegudamas „Lithuanian Papers“-9-tas šios organizacijos vertingas leidinys. Kadangi jie visi ten dirba tyliai save nereklamuodami, todėl daugelis neatkreipia tinkamo dėmesio į šios organizacijos darbus ir nepasirūpina, kad šiai organizacijai būtų teikiama parama.

Kada Čikagoje buvo organizuojama Lituanistinė Katedra, tai lietuvai turėjo sumokėti vietos universitetui 800.000 dolerių, o Algis Taškūnas, prie Tasmanijos universiteto ten viską suorganizavo veltui ir užtai iš lietuvių bendruomenės vadovų negavo net paprasto aciū.

Lietuvių Studijų draugija, taip pat universitete platina ir kitas apie

Lietuvą išleistas knygas anglų kalboje. Armonienės parašyta „Palikite savo ašaras Maskvoje“. Sibiro lietuvių mažą maldų knygutę „Marija Gelbėk mus“. Nijolės Sadūnaitės parašytas „Song in Siberia“ ir kitas panašias knygas.

Nupirkime vieną ar kitą knygutę savo draugams australams. Galbūt paskaitę jie geriau supras mūsų tautos kančias ir bus draugiškesni mums. Mūsų patriotinės organizacijos kaip šauliai ir ramovėnai taip pat galėtų prisidėti užsakant „Lithuanian Papers“ ir padovanoti bibliotekoms arba mokykloms. Atkreipkite didesnę dėmesį spaudos ir rašyto žodžio reikšmei, jeigu norime, kad kiti padėtų mūsų tautai ir suprastų išeivijos siekius.

Reikalaukite, Melbourne, Sydnejaus ir Adelaidės lietuvių bibliotekose nusipirkti „Lithuanian Papers“ arba kitų šios draugijos platinamų knygų. Galima užsisakyti ir tiesiai iš draugijos adresu: TUULLS, P.O. Bos 777, Sandy Bay, Tas. 7005. Kaina su prisijuntimu \$6

Tikrai nesigailėsite prisidėję prie gero darbo. Lietuviškos spaudos naujųjų amžių knygnešiams ne visada yra malonu prašyti aukų, kad būtų galima knygas arba leidinius išspausdinti, todėl mes turėtume jų darbui užtikrinti geresnes sąlygas.

Alb. Pocius

Lietuvoje yra garsių mokslininkų, bet valdžia renkasi užsienio ekspertus

Rita Grumadaitė

Lietuvos valdžia užsienio ekspertams moka didelius pinigus, tačiau savi specialistai, gaudami ir mažesnę atlygį, šį darbą atliktų ne prašiau. Spaudos konferencijoje, skirtoje Mokslų akademijos 55 metų jubiliejui, jos prezidentas Benediktas Juodka apgailestavo, kad ne visada namuose įvertinami tarptautinių pripažinimą pelnusių žmonių žinios ir patirtis.

Prezidentas apgailestavo, kad apskritai šalies visuomenėje yra sumažėjęs mokslo ir intelekto autoritetas.

Lietuvos mokslų akademija buvo įkurta sovietiniais metais 1941-ųjų sausio 16 dieną, pirmasis jos prezidentas buvo V.Krėvė-Mickevičius. Tačiau akademijos idėją dar XX amžiaus pradžioje subrandino Lietuvos mokslo draugijos kūrėjai - tautos šviesuoliai J.Basanavičius, J.Sliūpas ir kiti, vėliau tai įgyvendinti siekė žymiausi prieškarinio lietuvių inteligentijos atstovai.

Mokslų akademija neišvengė sovietinio unifikuojimo, tačiau prezidentas B.Juodka kategoriškai atmetė pirmaisiais nepriklausomybės metais jai taikytus „raudonosios“ akademijos epitetus.

Jis priminė, kad čia - vienintelėje iš buvusių sovietinių respublikų akademijų - sesijos vyko ir dokumentai buvo tvarkomi lietuvių kalba. Akademijos institutuose rasdavo prieglobstį aukštosiose mokyklose dėl ideologinių motyvų nepritaपे mokslininkai, tarp kurių buvo ir tarptautinio garso zoologas P.Šivickis, teisininkas J.Bulavas. B.Juodka priminė, kad partiniams veikėjams nepavyko prastumti į akademijos narius iš Rusijos „parinktų“ mokslininkų, slaptuose rinkimuose dukart fiasko patyrė ir žinomas komunistų partijos veikėjas bei jos žurnalistikos lyderis G.Zimanas.

Nepriklausomybės metais reorganizuota Mokslų akademija svarbiausiu savo uždaviniu laiko telkti mokslo pajėgas svarbiausioms Lietuvos ūkio, mokslo, kultūros ir socialinės pažangos problemoms spręsti, būti nepriklausoma eksperte ir patarėja. Jau dabar reikia pasirengti Lietuvos ūkio plėtotei po dešimties-penkiolikos metų, ir tai turi prasidėti nuo mokslo diskusijos, tyrimų, projektų, spaudos konferencijoje pažymėjo akademikas A.Zukauskas. Šiuo metu mokslininkai aktyviai dalyvauja diskusijoje apie šalies energetikos ateitį.

Pagal Statutą akademija gali turėti 150 savo narių-akademikų, narių korespondentų, narių ekspertų ir neribotą skaičių užsienio narių. Šiuo metu jų yra trylika. Akademija leidžia keturiolika žurnalų, yra užmezgusi bendradarbiavimo ryšius su 25 užsienio šalių akademijomis.

svarbią šalį. Tačiau teisingas ir priešingas teiginys: stabilumą ir saugumą Rusija užsitikrins tik kartu su Europa, bet ne be jos ir jau jokiu būdu ne prieš ją.“ „L.R.“

Po Vyriausybės pakeitimo

Rašo dr. Jonas Kunca

Min.pirm. Sleževičiaus pašalinimas yra lyg šviesos spindulėlis tamsioj Lietuvos naktį. Jo valdymo metai buvo labai žalingi mūsų valstybei. Per 3 metus šalies skola užsienio bankam pakilo iki 1,2 milijardo dolerių, kurie buvo išgrobstyti neva tai finansinių organizacijų ir privačių asmenų turinčių gerus ryšius su bankais ar valdžia. Didžioji paskolų dalis nebuvo panaudota industrijos modernizacijai ar naujų gamybos šaltinių kūrimui. Dabar turime šitą didelę skolą beveik be naudos mūsų valstybei. Ją teks ne tik gražinti, bet ir mokėti nuosimčius, gal apie 100 milijonų dolerių per metus.

Privatizaciją Sleževičiaus vyriausybė vykdė be apgalvoto plano: valstybės turtas buvo pusvelčiui išdalintas turintiems gerus ryšius su pareigūnais. Galima abejoti, ar čia buvo iš vis atsižvelgiama į valstybės interesus...

Nusikalstamumas ir korupcija per tuos 3 metus labai išbujojo. Vyriausybė neparodė ryžtumo kovoti su šita yda.

Bankam buvo leidžiama veikti be tinkamos jų kontrolės. Taupytojai prarado visus ar gerą dalį jų indėlių, o vyriausybė įlindo į nereikalingus kompromisus neapdairiai pasirašydama ant

įsipareigojimų ir taip praskolindama dar daugiau mūsų kraštą. Lietuva buvo įstumta į labai rimtą finansinę - ekonominę krizę, su kuria privalės mėginti susidoroti sekančios vyriausybės.

Kad Prezidentas nušalino p. Sleževičių iš min.pirm. pareigų, yra gerai. Tik kodėl tai buvo padaryta taip vėlai? Kodėl buvo leista pridaryti mūsų valstybei tiek žalos? Gal Prezidentas neišgalėjo to padaryti. Juk Sleževičius buvo ir gal dar yra LDDP pirmininkas. Min.pirm. nešvarus priešlaikinis savo indėlių atsiėmimas iš būsiančių uždromų bankų davė progą juo atsikratyti. Net ir dauguma LDDP atstovų seime balsavo už jo pašalinimą.

Turime naują min.pirm. L.M. Stankevičių. Cia užsienyje apie jį mažai žinom. Bet gal ir nesvarbu. Greitai jo vyriausybės darbai kalbės už jį. Stebuklų jis padaryti negalės. Yra daug ir didelių problemų, kurias teks spręsti pagal jų prioritetą, atsižvelgiant į tautos ir valstybės interesus. Reiktų išlyginti sunkios ekonominės naštos nešimą, kad ji nekristų vien ant darbo ir sąžiningų piliečių pečių. Pirmenybę problemų sprendime teks duoti bankų sistemos sutvarkymui ir kovai su korupcija.

Laikas pasireikšti naujam vyriausybės vadui yra ribotas, nes

Europos architektūra priklauso nuo Rusijos

„Prezidentas Borisas Jelcinas pareikalavo, kad Rusija nebūtų laikoma viešnia Europoje, ir jis teisus. Rusija priklauso Europos šeimai, ir į tai reikia atsižvelgti kuriant bendrus Europos namus“. Tai pareiškė Vokietijos užsienio reikalų ministras Klausas Kinkelis, skaitydamas

pranešimą „Europa ir Rusija“ Petersberge netoli Bonos vykusiame tarptautiniame forume „Naujoji Europa - diferencijuotos integracijos strategija“.

„Rusija turi atlikti svarbų vaidmenį vienijant Europą, naują Europos architektūrą galima sukurti tik kartu su demokratine ir taikinga Rusija“, - pabrėžė Vokietijos

už maždaug 6 mėnesių turėsime naujo seimo rinkimus. Rinkiminė panorama gali gerokai pasikeisti. LDDP galėtų ko gero suskilti į tuos, kurie palaikė Brazauską per balsavimą už min.pirm. pašalinimą ir tuos, kurie balsavo prieš. Tiesa jų buvo, rodos, vos 26. Tai per mažas skaičius, kad sukurti savo partiją. Partija galėtų apsisvalyti nuo prokomunistinių ir korumpuotų jos narių. Kitaip jos galimybės yra mažos nežiūrint neblogo organizacinio tinklo. Greičiausiai jai teks išsirinkti ir naują vadą vietoj Sleževičiaus. Galų gale apsisivaliusi LDDP galėtų sudaryti bendrą bloką su kuria nors kita politine jėga. Netolima ateitis parodys, kuriuo keliu ji eis.

Demokratiniam pasauliui valdžios klaidas ir nuodėmes atidengia opozicija. Pas mus yra kitaip. Tą darbą atlieka spauda. Tai nenormali padėtis, kurią reiktų pataisyti. Opozicija turi parodyti, kad jos darbas yra naudingas ir reikalingas. Kitaip jai nebus lengva pritraukti rinkėjus į savo pusę.

Prezidentui derėtų būti energingesniam bent gale savo kadencijos, kad padidinti galimybę laimėti sekančius rinkimus.

Staigus šalies politikos posūkis į gerąją pusę, kad ir labai pavėluotas, galėtų ir turėtų būti valstybės normalizavimo pradžia. Delsimas veikti pridarė mūsų kraštui milžiniškų nuostolių. Padėtis jau neleidžia ilgiau žaisti su Lietuvos likimu. Dabar yra proga pradėti konstruktyvų šalies atstatymo darbą. Tebūnie, kad šį kartą nepasimesim šunkeliuose...

užsienio politikos žinybos vadovas. Jis taip pat pareiškė tokią nuomonę: „Saugumas Europoje įmanomas tik kartu su Rusija, bet ne be jos ir jau tuo labiau ne prieš šią didelę ir

Piemenėlių Mišios Punske

Punsko (Lenkija) vikaras kun. Algirdas Žukauskas Kūčių naktį Punske bažnyčioje lietuvių kalba aukojo Piemenėlių Mišias. Bažnyčia beveik negalėjo sutalpinti gausiai susirinkusių tikinčiųjų. Punske, kur gyvena maždaug 3.500 katalikų, iš kurių 85 procentus sudaro lietuviai, Piemenėlių Mišios

aukojamos tikrai treji metai. Jos pradėtos aukoti Punske klebonu paskyrus kun. Jan Jerzy Macek. Iki tol Piemenėlių Mišios Punske nebuvo aukojamos 80 metų iš dalies ir dėl to, kad Punske esant pasienio zonoje civilinė valdžia neleidavo rinktis ir melstis nakties metu.

LKBI

Punsko parapija: keturių šimtmečių sukaktis

Dvi dienas Lenkijoje, Punske mieste, vyko mokslinė konferencija, skirta Punske parapijos 400 metų jubiliejui.

Konferencijoje, kurios tema buvo „Iš Suvalkų krašto praeities ir dabarties“, dalyvavo ir keletas Marijampolės kraštotyros muziejaus darbuotojų, pedagogų, ją organizavo Punske lietuvių bendruomenė bei Vilniaus pedagoginio universiteto atstovai.

Sioje konferencijoje, kurioje dalyvavo ir Lietuvos konsulas Seinuose V. Povilionis, Suvalkų vaivada ir vaivadijos darbuotojai, pranešimą apie Suvalkų krašto

gyventojų iškeldinimą 1941 metais skaitė ir marijampolietė, suvalkiečių draugijos pirmininkė B. Kižienė.

Pasak B. Kižienės, Punske savivaldybės salėje vykusioje konferencijoje buvo kalbama apie Suvalkų krašto lietuvių problemas, apie šio krašto istoriją ir geografinę padėtį.

Visi konferencijos pranešimai buvo išleisti atskira knyga.

Pavasarij Suvalkų krašte 1941 metais gyvenusių žmonių iškeldinimui skirta tarptautinė konferencija bus surengta Vilniuje.

„L.R.“

Seinų vyskupų rūmai gražinti Bažnyčiai

Vyskupų rūmai Seinuose, kur 1897-1902 m. dirbo vyskupas Antanas Baranauskas, sausio 1 dieną pagal Elko vyskupijos kurijos ir Seinų miesto tarybos susitarimą buvo gražinti Katalikų Bažnyčiai. XIX a. statytuose rūmuose vyskupai gyveno iki 1925 metų, kai vyskupijos centras buvo perkeltas iš Seinų į Lomžą. Anuometinei Balstogės valdžiai pastatą atėmus 1964 metais, čia nedelsiant įsikėlė

įvairios pasaulietiškos organizacijos ir biurai. 1991 m. vyskupijos kurija kreipėsi į Ministrų Tarybą prašydama gražinti rūmus teisėtam savininkui - Bažnyčiai. Turto komisija, pripažinusi pastatą parapijos nuosavybe, nurodė gražinti jį Bažnyčiai. Paminėtina, kad šiuose rūmuose šiuo metu yra įsikūręs Lietuvos Respublikos konsulas, kurio iš čia iškeldinti neketinama.

LKBI

Prisimenant kun. Juozą Zdebskį

Rašo dr. Rūta Gajauskaitė

Siemet sukanka 10 metų nuo kun. Juozo Zdebskio - kovotojo už tikinčiųjų ir visų žmonių teises, žūties. 10 metų - nuo kunigo, kurio rūpesčio ir pastangų dėka buvo leidžiama pagrindinė spauda „Lietuvos katalikų Bažnyčios kronika“, mirties. 10 metų - nuo tvirto Lietuvos laisvės kario, atsidavusio bažnyčios tarno, nuoširdaus vargstančiųjų guodėjo, pasitraukimo Anapilin...

Gyvendamas, ilgus metus, jis rūpinosi ir leido pagrindinę spaudą - Lietuvos katalikų Bažnyčios kroniką, atskleidamas nuo pasaulio slepiamus komunistų nusikaltimus. Jis įvairiomis priedangomis katekizavo vaikus, nors už tai ir buvo teisiamas. Taip, jis dirbo Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitete. Jis lankydavo politikinius tolimiausiuose Gulagų užkampiuose, teikdamas jiems dvasininko paslaugas. Taip, jis įvairių turistinių kelionių priedanga surengdavo šventas Mišias persekiojamai inteligentijai. Nors KGB-istų sekamas, agentų skundžiamas ir išduodamas, specialiosiomis priemonėmis kompromituojamas, šantažuojamas ir fiziškai luošinamas, kunigas Juozas Zdebskis kovojo už tikėjimą, už Lietuvą, už tikinčiųjų teises, už visų laisvę. Už tai jį Akiplėša pavadino KGB-istai.

1996 m. vasario pirmąjį šeštadienį prie kunigo J. Zdebskio kapo Dzūkijoje, Rudaminos bažnyčios šventoriuje susirinko tūkstantinė minia: Suvažiavo iš visos Lietuvos. Per pusnynus subrido iš visos Dzūkijos, suėjo iš Rudaminos kaimo. Atėjo pagerbti visame pasaulyje žinomosios iš už „geležinės uždangos“ skelbėjo. Atėjo apraudoti Lietuvos laisvės kovotojo nesulaukusio šviesesnių Tėvynės dienų. Atėjo prisiminti savo geradari. Pačiame vidurdieny pilnutėlėje bažnyčioje iškilmingai šventas Mišias aukojo Vyskupai S. Tamkevičius, J. Zemaitis ir 16 kunigų. Gražiu pamokslu Vyskupas S. Tamkevičius paminėjo Lietuvos didvyrių, skambiu eilėraščiu jam atitarė Dzūkijos jaunimas, širdingai ir visuotinai sugiedotu „Amžinu atilsiu“ pritarė J. Zdebskio pasekėjai, bendraminčiai ir bendražygiai. Iškilmes kino juoston įamžino L. Pangonytė, kunigas A. Keina ir J. Šilanskas, todėl tikėtina, kad jas pamatys per televiziją ir visa Lietuva.

Po šventų Mišių susirinkę šventoriuje prie J. Zdebskio kapo, paskendusio gėlėse ir žvakių šviesoje, kunigo R. Grigo paskatinti, kalbėjo visi nuo Seimo nario iki dailininko, nuo kunigo iki pensininko. Skirtingų socialinių sluoksnių atstovai kalbėjo tą patį - apie gerą žmogų, nuoširdų

TRUMPAI

1000 km ilgio greitkeliui „Via Baltica“ pagerinti skiriamas 180 mln. dolerių investicijų projektas, sakoma išplatintame Šiaurės šalių investicijų banko (SSIB) pranešime.

„Via Baltica“, kuri per trijų Baltijos šalių sostines jungia Helsinkį ir Varšuvą, per penkerius metus bus pertvarkyta į sklandžią tarptautinę susisiekimo liniją. Dabar ją sudaro atskiri keliai, priklausantys atskiroms šalims.

Vilniaus savivaldybėje sušauktame Lietuvos savivaldybių asociacijos tarybos pasitarime aptartos savivaldybių biudžetų problemos, bankų krizės padariniai savivaldybėms, valdymo politikos reformą ir kiti reikalai.

Į LSA tarybos pasitarimą atvykę 38 miestų bei rajonų merai pageidavo, kad asociacija aktyviau veiktų, kai iškyla visoms savivaldybėms svarbūs klausimai, ypač kai priimami savivaldybės liečiantys nutarimai bei įstatymai Seime, Vyriausybėje. Pabrėžta, kad reikia keisti pasenusią savivaldybių pajamų formavimo metodiką. LSA programų direktorius, A. Brazas kalbėjo, kad Vyriausybė skelbia didinanti pašalpas, atlyginimus, pensijas, kurias turi mokėti savivaldybės, tačiau lėšų tam neskiria. „1996 metų savivaldybių biudžetuose Vyriausybė numatė lėšų atlyginimams didinti, tačiau nieko neskiria išlaidoms už energiją kompensuoti, o jos tikrai didės, be to, neatsižvelgiama į infliaciją.

AB „Radviliškio mašinų gamykla“ ketina gaminti lietuvišką

pagalbininką, nuoseklių skriaudžiamųjų gynėją, tvirtą Lietuvos laisvės kovotoją. Kalbėjo apie kunigą J. Zdebskį, kurio pasėti gerumo daigai iki dabar auga, keroja ir žydi mūsų širdyse. Apie žmogų, kurio išviešinti pasaulyje nusikaltimai prieš Sovietijoje įkalintas tautas, prieš žmones, apsaugojo bent dalį jų nuo sunaikinimo.

Kalbėjo ne tik apie Bažnyčios karį, ne tik apie Lietuvos sūnų, bet apie Pasaulio didvyrių, prakirtusį „geležinėje uždangoje“ langą ir atskleidusį Sovietijos ir KGB tikrąjį veidą Žmonijai. Apie tai išsamiai aprašyta V. Spenglos knygoje „Akiplėša“, platintai minėjime.

Gražiai priėmė dzūkai atvykusius J. Zdebskį paminėti: pavaišino čiobrelių arbata, dzūkiška namine duona ir raudonskrusčiais obuoliais. Prasidėjo antroji minėjimo dalis - prisiminimų popietė. Kalbėjo tie, kuriems teko laimė būti J. Zdebskio lankomais ir

kombainą. Įrengimus, gamybinių plotą ir specialistus įmonė turi. Radviliškiečių kombainas tekainuotų 40-80 tūkst. Lt. Mašina bus nesavaeigė prikabinama prie ratinio traktoriaus. Užgriebis - trys metrai, našumas - hektaras su viršum per valandą. Gamybai prireiks 6 mln. Lt.

Radviliškio pramoninkų idėjai pritarė žemės ūkio ministras Vytautas Einoris. Siemet žadama pagaminti du bandomuosius kombaino variantus.

Serijinę gamybą būtų galima pradėti po poros metų. Bet tam reikia kreditų. Ekonomistų apskaičiavimu, išlaidos atsipirktų per metus. Lietuvių techniką pirktų ir latviai.

Rukloje įsteigta nauja parapija, paskirtas klebonas Audrius Giedraitis. Klebonas skiriamas ir naujai dislokuoto „Geležinio vilko“ bataliono karo kapelionu.

Klaipėdoje gegužės 26 d. rengiama Klaipėdos apskrities moksleivių dainų šventė „Mes - Lietuvos vaikai“. Šventės idėjai pritarė ir apskrities švietimo skyriai. Apskrities moksleivių dainų šventė yra nykstančių mokinių chorų veiklos skatinimas, rašoma nutarimo projekte.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Pasaulio Bankas pasirašė susitarimą dėl šio banko pagalbos Lietuvai restruktūrizuojant bankų sistemą ir apsaugant piliečių indėlius.

globojamais. Kalbėjo tie, kurie patys padėjo J. Zdebskiui KGB-istų suluošintam iš ligos patalo pakilti. Kalbėjo - sunkų Lietuvos laisvės kryžių nešti J. Zdebskiui padėjusieji, kartu vargus vargusieji, godas godojusieji ir džiaugsmu besidalinę...

Ir kilo iš atsiminimų nupintas gražaus, šviesaus, pasiaukojančio žmogaus paveikslas. Ir tvirtėjo visų nuostata, kad jo įkvėptos mintys išliko mūmuse. Ir mes, kaip paveldėtojai privalome ne tik tai jų laikyti, bet ir toliau jas puoselėti ir ugdyti... Ir aiškėjo, kad tik tvirtai juo sekdami, nesiblaškydami ir šunkeliais neklydinėdami, dzūkai laimi referendumą po referendumo, rinkimus po rinkimų. Čia kunigo Juozo Zdebskio dvasia gyva kiekvieno dzūko širdyje - KGB-istai nužudė vien tik kūną. Gyvenimas patvirtino, kad „ši mirtis - Prisikėlimas“. Visos Tautos Prisikėlimas.

Antroji „Sukilimo“ knyga

Pranas Abelkis

Sausio 10 d. Kaune pristatyta antroji dokumentų ir prisiminimų knyga „Sukilimas“. 1941 m. birželio 22-28 d. Ją pristatė sudarytojas, „Kardo“ žurnalo vyriausiasis redaktorius Antanas Martinionis.

Knygoje vietoje įvado pateikiamas buv. Lietuvos Laikinosios vyriausybės vadovo Juozo Brazaičio (Ambrzevičiaus) straipsnis „Tautinė rezistencija“, kuriame aprėpiami visi antisovietinės kovos ir sukilimo momentai. Įdėtas pilnas Laikinosios vyriausybės kreipimasis į tautą.

Pirmą kartą duota viso krašto sukilimo ir net tragiškų įvykių kronika, mūsų dienų istorikų požiūris.

Knyga išleista už tautiečių Amerikoje suaukotus pinigus (Juozo Daumanto šaulių kuopos vadas K. Karuža asmeniškai paaukojo 100 JAV dol.). „Lietuvių fondas“ (patikėtinių tarybos pirmininkas dr. A. Razma, sekretorė A. Steponavičienė) knygos „Sukilimas“ leidybai yra paskyręs 1 tūkst. dol.

Pirmoji knyga apie 1941 m. birželio sukilimą išleista praėjusiais metais. Rengiama ir trečioji knyga.

Vasario Šešioliktoji

Kęstutis Lynikas paruošė šią originalią paskaitą, kurią skaitė Latrobe Valley per minėjimą

(Tęsinys iš „T.A.“ Nr. 6)

Sausio 13-jį jau praėjo ir Australijoje mes, gaila, gal daugiau tik privačiuose rateliuose ją paminėjome. Lietuvoje sausio 13 buvo labai plačiai minima. Ar dėl to mes ją mažiau vertiname, kad žuvo tik 13 lietuvių prie televizijos bokšto, o sužeistų buvo apie 500? Iš tikrųjų žuvusių buvo bent 25, jeigu įskaitysime Medininkų ir kitas pavienes aukas. Palyginus su netekimu 1.122.660 taurių lietuvių raudonojo teroro okupacijos laikais, tai nedidelis skaičius. Tenka dėkoti tik Aukščiausiajam, kuris sulaukė rusų karo mašiną nuo Lietuvos sunaikinimo, kaip kad tas atsitiko su Čekija ir Čėčėnija. Tačiau sausio 13 pasipriešinimas prie televizijos bokšto buvo tautos žodis, kad ji tęsia partizanų vestą kovą prieš rusišką okupantą. Žuvusių partizanų skaičiaus niekas tiksliai nežino, nes dabartinė Lietuvos valdžia to gal ir nenori žinoti, tačiau manoma, kad apie 30.000 yra konservatyvus skaičius. Todėl savo gyvybę už Lietuvos laisvę paskutinės priespaudos metais paaukojęs skaičius tikrai yra didesnis, negu aukų nepriklausomybės kovose po pirmojo pasaulinio karo. Todėl, minėdami Vasario 16, mes turime paminėti ir kitas dvi tautines datas.

Tarp kitko, reikia pasakyti, kad oficialiai Lietuvoje yra dar ir sekančios svarbios ir minėtinos datos:

Gegužės 7 - Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena,
 Birželio 14 - Gedulo ir vilties diena,
 Liepos 6 - Mindaugo karūnavimo, Valstybės diena,
 Rugpjūčio 15 - Žalgirio mūšio diena,
 Rugpjūčio 23 - Juodojo kaspino diena,
 Rugpjūčio 31 - Išsivadavimo diena,
 Rugsėjo 8-jį - Vytauto Didžiojo karūnavimo diena,
 Spalio 25 - Lietuvos Respublikos konstitucijos diena.

1991 m. sausio 13-jį paliks visiems laikams kaip lietuvių partizanų kovų tęsinys, nes lietuvių pirmą kartą po 1990 m. kovo mėn. 11 d. buvo viešai išprovokuoti į susirėmimą su okupantais rusais. Prieš tai rusų tankai traiškė sukilimus demonstrantų Vidurinėje Azijoje, Moldovoje, Kaukaze, Baku, Tiblise ir kitur. Lietuviai „perestroiką“ panaudojo kur kas gudriau. Prisdengdami „Sąjūdžiu“, einančiu į pagalbą Gorbačioviui pagerinti susmukusią ekonominę ir socialinę padėtį su LKP priedanga ėmėsi žingsnių į nepriklausomybę. Sąjūdžio dėka ir spaudimu vienas iš svarbiausių Lietuvos Komunistų Partijos žingsnių buvo nutarimas atsiskirti nuo Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos ir po to vykdyti savo perestroikos programą. Tai buvo garsusis LKP XX suvažiavimas, kuriame įvyko partijos skilimas. Apie 20 procentų partijos narių norėjo pasilikti TSKP sudėtyje ir tie „jedinštvininkai“ įkūrė LKP (TSKP) platformą, vadovaujamą M. Burokevičiaus, V. Švedo, J. Kuolelio ir kt. Labai daug komunistų net nesusigaudė, kas įvyko. Manoma, kad ir iš tų 80 procentų, balsavusių už LKP, kai kurie galvojo, kad jie

balsuoja už nepriklausomybę. Kaip jau žinome, Burokevičius ir kiti jedinštvininkai suvaidino tą didelę niekšišką rolę 1991 m. sausio 13 įvykiuose. Tuomet jie veikė kaip „nacionalinis gelbėjimo komitetas“, kviesdamas omonininkus ir desantininkus į pagalbą nuversti teisėtą Lietuvos vyriausybę ir panaikinti 1990 m. kovo 11 d. AT nutarimą atkurti Lietuvos nepriklausomybę. (Prieš sausio 13 ir man pačiam teko būti prie Spaudos rūmų, kur didelės beginklės lietuvių minios išstas paras saugojo savo spaudą nuo rusų tankų. Man buvo keista matyti ten pirmyn ir atgal žyguojantį jaunuolį su ilga lazda ant pečių, o ant tos lazdos užmautas didelis burokas su lapais. Pasirodo, burokas reiškė Burokevičių, o lazda jo draugą Kuolelį...) Taigi, Lietuvos žmonės labai gerai žinojo Burokevičiaus tikslus, kuriems žinoma jie nepritarė ir už kuriuos jis buvo parsigabentas iš Baltarusijos ir dabar turėtų būti teisiamas Vilniuje. Tie „judai“ pasikvietė rusų tankus ir jau skelbėsi paėmę valdžią Lietuvoje. Praėjus audroms, poetė Ona Baliukonytė savo jausmus išreiškė eilėraščių:

Krauju pakrikštyti

*Mus vėlei brolių krikštija krauju-
 Istorija... Stai regim okupantų
 prieky - Judą.*

*Pavirtusi lyg pasakoje slibinu
 devyngalviu rajū,
 Virš Lietuvos vėl spjauto ugnį
 juodą.*

*Dvasia piktoji... Bet Pilėnų pelenai
 gyvi-*

*Ir aidi Žalgiris - tebeliepsnoja
 partizanų ryžtas.*

*Daina lyg paskutinis gurkšnis
 vandens gaivi...*

*Todėl išėję Nepriklausomybės
 vieškeliu - negrįžta.*

Iš šių eilučių matosi per 50 metų partizanų tęsta kova ir girdisi dainuojanti minia. Tai ir buvo „dainuojanti revoliucija“. Nors Burokevičius - jos vadinamas Judu - ir ėmėsi iniciatyvos kruvinam perversmui, dabar jau yra pilnai išaiškinta, kad be „Michailo Gorbačiovo žinios nieko nedaryta“. Taip sako Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimų skyriaus prokuroras Kęstutis Betingis, parengęs 315 tomų kaltinamosios medžiagos 51 kaltinamajam. Iš jų tik tai yra realūs t.y. suimti, kiti slapstosi arba yra apsaugojami Baltarusijoje ir Rusijoje. Tas pats yra ir su Gorbačiovu, kuris turėtų duoti parodymus teisme. Tačiau Rusija atsisako duoti reikiamų dokumentų, todėl iš tikrųjų ir Gorbačiovo kaltės dokumentaliai įrodyti nėra galimybės. Žinoma, Prezidentas Brazauskas taip pat atsisakė būti apklausinėjamas. Burokevičius net pagrasino, kad teisme jis pasakys daug faktų ir apie dabartines valstybės galvas. Kiti spėlioja, kad kaip tik dėl to ir yra vilkinamas jedinštvininkų teismas...

Lygiai panašūs šantažo grąšinimai vyksta ir visuose kituose vyriausybės sluoksniuose bei

finansinėse įstaigose: „tu išdrįsk mane išduoti, pamatysi, kokių apskundimų ir tu susilauksi“. O šantažuoti komunistai buvo mokomi 50 metų. Vaikai buvo mokomi sekti ir skusti tėvus, brolis brolių, draugas draugą... Todėl nenuostabu, kad ir mūsų broliai lietuviai to praktikuoti dar neužmiršo. Sakoma, kad ir bankų valdybos buvo reketuojamos išduoti paskolas, kurių niekas ir negalvojo gražinti. Tuo būdu Maskvos užsakymai buvo išpildyti ir Lietuvos ekonomijai buvo suduotas labai skaudus ir žalingas smūgis. Mes visuomet skubame kritikuoti ir teisti Lietuvos žmones, jos valdžią, jų sprendimus ir jų darbus, daugiausiai pilnai nesuprasdami jų padėties, jų sunkių pastangų išsilaisvinti iš dabartinio ekonominio kalėjimo. Norim ar nenorim, turime pripažinti gyvenimo faktą, kad Lietuva dar nėra tikrai nepriklausoma, kol galutinai nenusikratys geležinių Rusijos ekonominių pančių. Nežiūrint labai gerų abišalių prekybos ir tiekimo sutarčių, jos yra nevertos ir popieriaus, ant kurio jos yra parašytos, nes rusai retai kada jas pildo. Importai iš Lietuvos dvigubai apmokestinami, Mažeikių naftos rafinerijai „Lukoil“ pristato tik pusę suderėtos naftos ir t.t. Ta pati firma reikalauja kontroliuojančio vaidmens net ir Butingės terminalo statyboje ir jo naudojime...

O kaip Lietuvai „padeda“ užsienio lietuviai? Imkime pavyzdį apie iš Argentinos atvykusią G. Furmanavičienę, kurį Lietuvos bankams, tarp jų ir LAIB, bei pavieniams asmenims yra skolinga, tikriau pavogusi, virš penkių milijonų litų. Zalos mūsų reputacijai padarė ir vienas kitas lietuvis iš Australijos, bent vienas iš jų gastroliuodamas kaip Federalinio Parlamento narys, buvo garbingai priimtas Lietuvoje. Laikraščiai spėlioja, kas galėjo priversti prie sekančio sprendimo? Sausio pradžioje LKDP Kauno skyrius kreipėsi į Arkivyskupą Audrį Bačkį, prašydamas leidimo turėti mišias Vilniuje prie televizijos bokšto sausio 13 d., ten kur buvo pralietas kraujas už Lietuvos Nepriklausomybę prieš penkis metus. Jo Ekscelencija uždraudė laikyti mišias, motyvuodamas bažnytinės teisės kanonais: nesant būtinumo, Eucharistija celebruojama tik šventoje vietoje. Po daugelio argumentų ir po vienos valandos prašymų, Arkivyskupo nuomonė nesikeitė. Nepagelbėjo ir tai, kad prašytojai buvo Krikščionių Demokratų partijos, Tėvynės

Sąjungos, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos delegatai. Prieš tai net keletą kartų mišios prie televizijos bokšto buvo laikomos arkivyskupo J. Steponavičiaus leidimu.

Žinoma, mes turime teisę ir pareigą domėtis šiandieninės Lietuvos problemomis, galime kritikuoti, galime patarti. Tačiau yra Lietuvoje ir labai dauggėrio, yra pažangos yra tikrai taurių lietuvių patrijų. Jiems mes pasitikime, jiems priklauso Lietuvos ateitis. Mano akį patraukė Kazimieros Prunskienės straipsnis lietuviškoje spaudoje, todėl norėčiau pacituoti kai kuriuos sakinius Vasario 16 proga:

„Netikėti esant gėriui, nusivilti viskuo - tai tas pats, kas atverti duris blogiui, užleisti jam savo širdį, kaip dar vieną jo iškovotą teritoriją...“

Teateinie Dievo karalystė

Jei žmonės suprastų, kad jie tampa turtingesni duodami, o ne paimdami, laimingesni esti atleisdami, o ne keršydami, stipresni - kantriai sėdami gerumą ir nedžiūgaudami suradę blogi ar „bloguosius“, tai į mūsų žemę kartu su Kristumi ateitų Dievo karalystė.

Dėkoju už gyvenimą

Dieve, dėkojam Tau už gyvenimą, už tai, kad leidai patirti meilę, už išgyventą kančią, už įžiebtą ir išsaugotą gerumo pradą širdyje ir už neišvengiamą mirtį, kaip kelią į amžinybę“.

Toliau buvusi premjerė pripažįsta: „Žemė pritvinko priešingybių. Gerumas dūsta nuo blogio agresyvumo... Žmogus ieško Žmogaus, jame Paprastumo, Gerumo ir Meilės“.

Todėl nebūkime pikti teisuoliai. Tik gerumu, kantrybe, pavyzdingu elgesiu bei pasiaukojančiais darbais galime ir toliau padėti savo gimtajam kraštui“.

Labai panašiai sausio 13-sios proga savo pamokslą arkivyskupas Audrius Bačkis Vilniaus Archikatedroje užbaigė tikrai tinkama citata:

„Tarsi į mus šiandien prabyla iš amžių glūdumos didysis dainius Maironis:

*Ne kritikų, kur šmeižia, viską
 peikia,
 Ne pranašų bedugnės ateities,-
 Daugiau darbų.
 Daugiau jaunus vilties.“*

Dailininkas A. Dargis buvo dosnus gimtinei

Rasa Cergelienė

„Lietuvos rytas“ pranešė sausio 13-ąją, eidamas 86 metus, Vokietijoje mirė garsus lietuvių išeivijos dailininkas Alfonsas Dargis. Mažeikių muziejuje, kurio mecenatu pastaraisiais metais buvo dailininkas, liūdnos žinios išvakarėse - sausio 12-ąją - atidaryta jo kūrybos paroda. Parodos atidaryme dalyvavo neseniai savo 80-ąjį gimtadienį atšventusi

dailininko sesuo Morta Vilkienė, gyvenanti dailininko A. Dargio tėviškėje - Raivyčiuose (Mažeikių rajonas).

Mažeikių muziejus, kurio draugystė su dailininku prasidėjo 1990-aisiais, šiuo metu sukaupęs apie 100 dailininko sukurtų tapybos ir grafikos darbų, dar tiek pat - eskizų.

1993-aisiais muziejus įsteigė A. Dargio fondą, kurį dailininkas per kelis kartus parėmė daugiau kaip 3 tūkstančiais JAV dolerių.

Kovą su organizuotu nusikalstamumu griovė ministras

Arvydas Lekavičius

Vidaus reikalų ministro įsakymu atleistas komisaras J. Rimkevičius.

Didelį visuomenės rezonansą sukėlė Vidaus reikalų ministerijos organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybos kriminalinių procesų analizės vadovų Juozo Rimkevičiaus ir Valerijaus Šulco atleidimas. Komisaras J. Rimkevičius po atleidimo teigė, kad jaučiasi apvogtas, nes darbu policijoje atidavė geriausius metus, prarado sveikatą, pašliję santykiai su šeima. Dabar komisaras važinėja skolintu automobiliu, nes, skirtingai nei kiti policijos vadovai, nesugebėjo užgyventi jokio turto.

J. Rimkevičius milicijoje pradėjo dirbti prieš 18 metų. Nuo 1984 m. jis priklausė specialiai vidaus reikalų ministerijos grupei, kuri sutriuškino garsias „Daktarų“, „Kampinių“, „Mato“ gaujas. 1988 metais J. Rimkevičius už narsą ir profesinį meistriškumą, Kaliningrade likviduojant banditų gaują, buvo apdovanotas „Garbės ženkle“ ordinu.

Praėjusį rudenį vienas solidžiausių pasaulio žurnalų „U.S. News and World Report“ aprašė J. Rimkevičiaus vadovaujamos tarnybos išaiškinimą per Lietuvą keliavusią stambią berilio kontrabandą. Kontrabandininkai tuomet policijos darbuotojams papirkti buvo paskyrę pusantro milijono JAV dolerių.

Žurnale buvo teigiama, kad J. Rimkevičius išgelbėjo Lietuvos policijos garbę. Apie J. Rimkevičiaus nuveiktą darbą plačiai pasakojo ir viena galingiausių pasaulio televizijos kompanijų CBS.

Atleistas komisaras J. Rimkevičius sutiko atsakyti į „Lietuvos ryto“ klausimus.

- Ministras R. Vaitekūnas teigia, kad, nepaisant jūsų nuopelnų prieš dešimt metų, pastaruoju metu jūs nieko nepadarėte.

- Tai, kad padarėme ne viską, ką galėjome, - paties ministro „nuopelnas“. Visus trejus vadovavimo ministerijai metus jis, viešai deklaruodamas kovą su organizuotu nusikalstamumu, įvairiais būdais ribojo tikrų kovotojų galimybes.

Kai 1992 metų pabaigoje man pasiūlė atkurti buvusio ministro sugriautą organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybą, aš, tuomet dirbęs Interpolo Lietuvos biuro komisaru, sutikau tik po to, kai man buvo pažadėtas visiškai pasitikėjimas ir teisė savarankiškai kurti infrastruktūrą ir rinktis kadrus. Man buvo pažadėta, kad dvejus metus ministerijos vadovybė visiškai nesikiš į mano darbą.

Aš siekiau sukurti ir organizuoto nusikalstamumo sistemai priešpastatyti teisėsaugos sistemą, paremtą giluminės žvalgybos principais, kai informacija gaunama

iš pačių gaujų.

Tačiau tik pradėjus dirbti, visais įmanomais būdais buvo ribojamas mūsų savarankiškumas. Iš pradžių negalėjau pasirinkti žmonių, kuriuos laikiau tinkamais.

Ministras R. Vaitekūnas, pavyzdžiui, atsisakė priimti puikų operatyvininką, kurio pažyma apie „Vilniaus brigadą“ vėliau žurnalisto V. Lingio nužudymo byloje pasinaudojo vidaus reikalų ministras R. Vaitekūnas. Man buvo pasakyta, kad aš pats būsiu atleistas, jeigu priiminėsiu netoleruotinus ministerijai žmones.

Vėliau, reorganizavus kovos su organizuotu nusikalstamumu padalinį, mūsų savarankiškumas buvo dar labiau apribotas. Didžiausias smūgis buvo suduotas, kai ministras, visiškai nesuprasdamas operatyvinio darbo specifikos, uždraudė mūsų tarnybai patiems realizuoti surinktą operatyvinę medžiagą.

- „L.rytas“ rašė, kad jūsų vadovaujamos tarnybos patikrinimo metu policijos generaliniam komisarui J. Liaudanskui buvo pasiūsta slapta specialiųjų tarnybų pažyma, jog susidorojimą su jumis ir V. Šulcu inspiravo Kauno mafijos bosas H. Daktaras, pravarde „Henytė“.

- Ir be minėtos pažymios šią informaciją man patvirtino mažiausiai trys nepriklausomi šaltiniai. Pažyma atsirado vėliau. Ją paruošę pareigūnai jautė pareigą tą informaciją perduoti pagal instanciją.

- Ar tai reiškia, kad „Henytė“ ėmėsi tiesiogiai įsakinėti ministrui R. Vaitekūnui?

- H. Daktaras tokius dalykus tvarko per kelis tarpininkus, turinčius įtakos ministrui. Sprendžiant pagal mano turimą informaciją, šiuo konkrečiu atveju spaudimas ministrui buvo daromas per buvusį Vidaus reikalų ministerijos ekonominės policijos pareigūną bei šiuo metu banke dirbantį vieną buvusių Vidaus reikalų ministerijos vadovų.

- Tačiau Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos pirmininkas V. Juškus teigia priešingai - kad H. Daktaras inspiruoja ministro R. Vaitekūno nušalinimą.

- „Daktarai“ puikiai supranta, kad R. Vaitekūnas jiems yra parankus ir nepavojingas. Jiems daug naudingiau pašalinti mane su V. Šulcu, Kauno komisarus R. Gurklį ir S. Perlavičių. Alytaus - S. Šipšinską ir kitus, kurie jiems yra realiai pavojingi.

- Seimo narys R. Ozolas vienoje spaudos konferencijų pareiškė, kad jūsų atleidimas gali būti siejamas ir su Šiaulių firmos „Aurum“ byla. Seimo narys teigė, kad tik jūsų dėka šiai firmai, susijusiai su aukštais Vyriausybės pareigūnais, buvo iškelta baudžiamoji byla.

- Negaliu to teigti. Šią medžiagą pradėjo tirti Šiaulių organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybos pareigūnai. Dėl „Aurum“ firmos priekaištų iš ministerijos vadovybės man nebuvo, nors ministras žinojo, kad tokia medžiaga tirinama. Vėliau medžiaga buvo perduota Generalinei prokuratūrai. Taip pasielgiau todėl, kad į tyrimą labai energingai ėmė kištis ministro R. Vaitekūno užtarėjas, Seimo narys

V. Juškus. Jis atvažiavo į Šiaulius ir darė spaudimą policininkams.

- Ar nemanote, kad kriminalinė policija griauinama iš vidaus?

- Apie kriminalinės policijos griovimą buvo kalbama dar 1993 metų vasarą įvykusiame ministerijos kolegijos išplėstiniame posėdyje, kuriame taip pat dalyvavo Seimo ir Vyriausybės nariai. Tuomet aš pasakiau, kad kriminalinę policiją sugriovė buvęs ministras P. Valiukas, ir pasiūliau šiame posėdyje aptarti, kaip padaryti, kad to iš principo negalėtų būti. Kalbėti kolegijos posėdyje mane įpareigojo miestų organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybų vadovai, kurie teigė, kad kriminalinė policija griauinama ir toliau, net ir pasikeitus ministrui.

Posėdyje aš teigiau, kad policijos griovimas liausis, kai ji taps savarankiška, nuo politikos atskirta institucija, kuri dirbs tik šalies gyventojams. Ministras, kuris yra konkretios partijos statytinis, neturėtų kištis į bylą, susijusią su Vyriausybės nariais ir valdančiosios partijos lyderiais, tyrimą.

Tačiau tuomet ministras mano kalbą pavadino demagogija.

- Ką jūs turėtumėte omenyje teigdamas, kad „daktarai“ kišasi į valstybės ekonomiką ir politiką?

- Jie turi tiek daug iš nusikaltimų uždirbtų pinigų, kad juos gali investuoti ir į politiką. Yra duomenų, kad „daktarai“ turi savų ryšių Seime, Vyriausybėje, nekalbant apie Vidaus reikalų ministeriją. Pasinaudodami šiais ryšiais, jie rafinuotais būdais gali prastumti sau naudingas įstatymų pataisas.

Kita vertus, Vyriausybės nariai arba jiems įtakos turintys žmonės, kaip, pavyzdžiui, bankininkas G. Konopliovas, naudojami „daktarų“ paslaugomis.

- Kitaip tariant, jūs teigiate, kad Lietuvoje organizuotas nusikalstamumas jau susiliejo su valdžia.

- Nusikalstamo pasaulio susilievimas su valdžios struktūromis labai ryškus didžiuosiuose miestuose. Ypač Klaipėdoje, Kaune, Šiauliuose, kur yra tikri ūkinės finansinės sferos, valdžios, teisėsaugos ir banditų susivienijimai. Šiuose miestuose banditams, kurie yra pasidaliję įtakos sferomis, jau nebereikia nieko plėsti. Jie verslininkus tik gina nuo konkurentų. Kilus konfliktui, verslininkai labai retai kreipiasi į policiją. Viską nusprendžia banditai, kurių žodis verslininkams tampa įstatymu ir kurie viską sutvarko per valdžią. Banditams nepaklusę verslininkai nubaudžiami ekonominės policijos arba mokesčių inspekcijos rankomis.

Atsistatydinimo pareiškimą parašęs ministras R. Vaitekūnas.

Panašiai buvo ir su minėtos Šiaulių firmos „Aurum“ byla - verslininkai kreipėsi į teisėsaugos institucijas tuomet, kai tai jiems leido banditai.

Jeigu miestuose ši sistema neveikia, atskiros struktūros kovoja viena su kita, panašiai kaip Panevėžyje, kur konfliktai sprendžiami sprogimais ir žudymais.

- Kodėl jūs, turėdamas tokios informacijos, pats nesiėmėte iniciatyvos, kad nusikaltėliai būtų suimti ir gautų pagal nuopelnus?

- Mano vadovaujamos tarnybos uždaviniai buvo specifiniai - rinkti ir analizuoti iš nusikalstamo pasaulio gautą informaciją. Konkrečių veiksmų turėjo imtis kitos tarnybos. Tačiau ir mano vadovaujama tarnyba buvo iškelusi nemažai bylų, sulaukusi daug aukšto rango nusikaltėlių (tarp jų ir artimos „daktarams“ K. Juršos „šeimos“ lyderius). Tačiau, kaip minėjau, po to ministras R. Vaitekūnas uždraudė patiems realizuoti operatyvinę informaciją.

Tuomet mes ministerijos vadovybei teikėme analitinę medžiagą. Informavome apie naftos kontrabandos verslą, prekybą ginklais. Dar gerokai prieš bankų krizę mano vadovaujama tarnyba Vidaus reikalų ministerijos vadovybei išsiuntė pažymą apie valstybės pamatų griovimą.

Pažymoje buvo rašoma apie konkrečias su valdančiąja partija susijusias bendroves. Buvo atskleistas jų veiklos mechanizmas: žadant dideles palūkanas, iš žmonių surenkami pinigai, už juos nusikaltėlių pagalba pusvelčiui privatizuojamas nekilnojamas turtas, veikiančios įmonės.

Įmonės nualinamos, išparduodamas jų turtas. Kai lieka tuščios sienos ir langinės, jos užstatomos bankams ir gaunami kreditai. Taip pinigai išsiurbiami ir iš bankų. Į šį mechanizmą įjungiamos teisėsaugos institucijos, vietoje konkurentų į bankų tarybas įtraukiami savi žmonės.

Vidaus reikalų ministerijos vadovai į šį ir kitus išpėjimus nesureagavo.

„L.R.“

Kaziuko Mugė

Sv. Kazimiero šventės minėjimo proga ruošiamė tradicinę Kaziuko mugę Melbourne Lietuvių Namuose kovo 3 d. sekmadienį grįžus iš bažnyčios po pamaldų. Kviečiame visus aplankyti ir įsigyti skanių kepsnių. Bus ir loterija. O kas dar galite, tai iš ryto paremkite savo kepsniais ir loterijos fantais, atvežant į Lietuvių Namus. Būsime visi broliškai-seseriškai dėkingi už paramą mūsų skautų veiklai.

LSS Melbourne Džiugo Tuntas

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Lietuvos Nepriklausomybės šventę iškilmingomis pamaldomis minėjome vasario 18 d. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Organizacijos su vėliavomis, garbės sargybomis žengė į bažnyčią su procesija. Parapijos choras pasitiko su giesme „Apsaugok Aukščiausias“. Prie didžiųjų vargonų grojo Zita Prašmutaitė, dirigavo Petras Morkūnas, ir per Mišias giedojo „Viešpatie, parodyk kelią“ - žodžiai Irenos O'Dwyer, melodija M. Kymanto, dar kitą giesmę per Mišias - „O Švenčiausioji Mergele Marija“, „O Kristau, pasaulio Valdove“ ir Mišias baigus - „Lietuvos Himną“ kartu su visa bažnyčia. Kun. Pr. Dauknys tarė šiai iškilmingai Nepriklausomybės šventei skirtą pamokslą. Liturginius skaitymus atliko Lietuvos Garbės Konsulas Kęstutis Lynikas. Aukas prie altoriaus atnešė Katalikių Moterų pirm. Halina Statkuvienė ir vicepirm. Vida Vaitiekūnienė. Mišioms tarnavo Dievo Berniukai - Justinas Balbata ir Rimas Statkus. Pamaldose dalyvavo 290 žmonių ir visi priėmė šv. Komuniją už Tėvynę Lietuvą, kurią padėjo dalinti Arkivyskupijos patvirtinti: Valentinas Čižauskas ir Juozas Keblys. Tėvynės Lietuvos meilę gyva visų širdyse!

Pakrikštyta po Nepriklausomybės pamaldų Olivija Aleksandra Bohun, pirmgimė dukrelė Olivero Bohun ir Rožės Bohun-Makarevičiūtės. Krikšto tėvai: Bailey Kevin ir Jūratė Mašanauskaitė.

Bonifacas Butkus mirė Royal ligoninėje vasario 14 d. Giliame liūdesyje žmona Stasė ir duktė dr. Aldona. Rožančius prie atviro karsto kalbėtas Tobin koplyčioje North Melbourne vasario 18 d. Atsisveikinimo žodį tarė Zigmas

Augaitis Bendruomenės valdybos vardu. Laidotuvių šv. Mišios aukotos Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje kartu koncelebruojant ir kun. J. Petrauskui. Palydėtas į Fawkner kapines. Už jo vėlė šv. Mišioms aukojo: Zigmas Augaitis, O.J. Bratiškai, I. O'Dwyer, T.J. Jurgelaičiai, J.L. Kebliai, E.E. Marganavičiai, A. Ročius, B.E. Smaliorius, E. Sidlauskas, S.P. Siuškus, Pr.St. Svambariai. Dar už A.†A. Algį Bertašų aukojo ir M.J. Vaitkai. Teilsisi Bonifacas Viešpaties Ramybėje.

Už Bonifaco Butkaus vėlė šv. Mišioms dar aukojo jo laidotuvių dieną: J.S.Aras, D.P.Baltučiai, Brolis Petras Butkus, Didžiai, Janina ir Antanas Jankevičiai, H.D.Kaladės vietoje gėlių, P.S.Oetterli, J.J.Petraičiai, Stasys Raštutis, A.F.Raudys, V.A.Ročiai, A.Sadauskienė, G.O.Samuliai, Juzefa Simutienė, H.Statkuvienė, J.M.Venckai, A.Vyšniauskienė, Monika Ziogienė, J.V.Zitkevičiai.

Parapijos išlaikymui aukojo vokeliais bendra suma: \$100 A.G. Narušiai, \$65 E. Dainutienės, \$65 A. Tomkins-Tomkevičius, po \$50 J.S. Aras, J. Grigaitienė, J. Simutienė; \$45 V. Šalkūnas, \$40 G. Jokubaitienė, \$35 O. Rukšėnas, po \$30 E. Dundienė, E. Margan-Marganavičius, \$20 Gabrilaitis, \$5 H. Vyta. Visiems aukojusiems ir kartu prisientusiems „Tėviškės Aidų“ prenumeratas, nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Parapijos Sekmadienio Mokyklos naujų mokslo metų atidarymas vyko Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės mokykloje, dalyvavo mokyklos globėjas kun. Pr. Dauknys, mokyklos direktorius Algis Klimas, visi mokytojai, paskirstydami mokinius į klases. Pamokos kiekvieną sekmadienį 9 val. ryto. Tėveliai maloniai prašomi atvežti savo vaikus į mokyklą.

Siuntiniai į Lietuvą

Prašomi pristatyti į Lietuvą Namų Jubiliejinę Salę kovo mėn. 9 d., šeštadienį, tarp 11 - 14 val. bei kovo 10 d., sekmadienį, tarp 10 - 11 val. ir 12 - 15 val. Su siuntiniais atsinešti kvitus ir dokumentacijos formas, iš kurių pirmoji gražinama

priimančiai siuntinius LKM Draugijos narei, antra ir trečia dedamos į voką, kuris prikljuojamas ant siuntinio. Primename dar kartą nesiųsti pinigų bei brangenybių. Melbourne LKM Draugijos valdyba

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

Aukos gautos per mūsų įgaliotinį Geelonge Adolfą Obeliūną.

A.†A. Algirdui Bertašui mirus, vietoje gėlių aukojo: \$30 Geelongo Apylinkės Valdyba (900), po \$20 Geelongo Sporto Klubas „Vytis“ (265), S.irL.Bungardai (305), \$10 J. Manikauskas (465).

A.†A. O. Bratanavičienei mirus, vietoje gėlių aukojo: \$30 Geelongo Apylinkės Valdyba (930), po \$20 V.Breneizeris (40), J.irK.Starinskai (275), po \$10 V.Aukštiejus (420), E.irV.Bindokai (160), O.Srėderis (445), V.Salovėjus (275), \$5 J.Manikauskas (470).

\$20 M. Andrikonienė (240) paaukojo Fondui, išsilydama M. Kymanto-Klajūno išleista leidinį „Tau Tėvyne, Mūsų Giesmės,

Dainos“.

\$20 E. Karblane (210) paaukojo Fondui Vasario 16 d. proga.

Nuoširdus ačiū visiems aukotojams,

Vincas Ališauskas,
AL Fondo išdininkas

Hobarto Lietuvių Bendruomenė

Kovo 9-tą (šeštadienį), 19.30 val., kroatų klube, 1 Eady gatvėje, Glenorchy Geelongo choro „Vilties“ koncertas. Įėjimas po \$10. Po to vakarienė svečių garbei, \$5 asmeniui; gėrimai perkami klube. Vakarienę užsisakyti prašau pas Juozą ar mane, ne vėliau kaip kovo 6-tą.

Kovo 10-tą (sekmadienį) 11.00 val., choras gieda šv. Juozapo bažnyčioje, Harrington ir Macquarie gatvių kampas

12.30 val. gegužinė Tolosa Parke, prie būdos Nr. 6. \$5 asmeniui už mėsa ir duoną, vaikams veltui.

Maloniai prašau atsilankyti visuose parengimuose.

R.Tarvydas, pirmininkas, tel.725147

Juozas Paškevičius, tel.726360

Mirus vyrui ir tėvui

Bonifacui Butkui

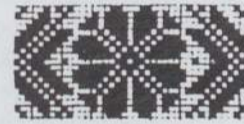

reiškiame gilią užuojautą p. S. Butkuvieni ir ALF valdybos narei Aldonai Butkutei

Australijos Lietuvių Fondo valdyba

A. † A. Bonifacui Butkui

mirus, giliai užjaučiame jo dukrą, mūsų mielą buvusią radijo laidų bendradarbę, ph. dr. Aldoną Butkutę, jos brangią mamytę ir dėdę Petrą Butkų.

A. Baltrukonienė

A. Karazijienė

J. Rubas

G. Zemkalnis

A. † A. Bonifacui Butkui

mirus, jo žmonai Stanislavai, dukrai Aldonai, broliui Petriui ir giminėm Lietuvoje nuoširdžiai užuojautą reiškia

M. ir J. Venckai

D. ir P. Baltučiai

F. ir A. Raudžiai

A. † A. Bonifacui Butkui

mirus, jo žmoną Stanislavą, dukrą Aldoną ir jų giminaičius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Marytė ir Edvardas Sidlauskai

Zmonai, motiniai ir močiutei

A. † A. Anelei Zienienei

mirus, jos vyrui Petriui, sūnui Viktorui, dukroms Stasei ir Lionei ir jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą.

P. ir B. Cesoniai

Urbonavičių šeima

D. ir R. Ragauskai

Aukos Tremtinių Namams

V.Bartuška, mirusio brolio Kęstučio Bartuškos atminimui \$400;

po \$100 Proferansininkai, Sydney, Pletų šeima; \$50 M.Szmelter-Kaminskaitė; \$15 J. Raitelaitis.

Viso iki 1996.II.10 \$62,780

G.Zemkalnis

Naujas Leidinys

Siomis dienomis iš Adelaidės pasirodė naujas ir aktualus leidinys - Albinas Pocius „Trys Paskaitos: 77-toji Lietuvos Kariuomenės Šventė, Mažosios Lietuvos Šventė, Ar užsienio lietuviai nurašyti į nuostolius?“ Šią knygutę paruošė ir atšvietė „Bičiulio leidykla“. Tiražas 100. Vertinga dovana Lietuvos mokykloms ir politikams. Knygute galima gauti šiuo adresu: Mr. A.J. Serelis, 6 Caithness St., Unley, S.A. 5061.

Albinas Pocius ne vien tik gabus žurnalistas, bet gyvendamas Melbourne buvo veiklus visuomenės vadovas, politikas. Buvo Melbourne Apylinkės Valdybos pirmininkas, vėliau ir Australijos Lietuvių Bendruomenės

Krašto Valdybos pirmininkas, Pabaltiečių sąjungos pirmininkas, Pavergųjų Tautų Melbourne pirmininkas. Buvo suorganizavęs šv.Patriko katedroje Pavertųjų Tautų pamaldas, kurios vykdavo kasmet per 17 metų iki Sovietų sąjungos žlugimo. Buvo veiklus skautas, pakeltas į skautininkus, buvo LSS Australijos Rajono Vadas. Tad kur jo nebūta? Visur jo būdavo pilna. Kai Australijos ministeris pirmininkas Whitlam Sovietų Sąjungai pripažino de jure Pabaltijo valstybes: Lietuvą, Latviją ir Estiją, su Pabaltiečių komitete bematant organizavo demonstracijas, kad būtų atšauktas tas neteisėtas Pabaltijo valstybių pripažinimas Sovietų Sąjungai. Būtų naudinga ir reikalinga išleisti knygą Albino Pociaus atliktų darbų!

PD

Š. Marčiulionio Krepšinio Mokyklos Jaunių Žaidynių Australijoje Tvarkaraštis

Jauniai krepšininkai (iki 18 metų) su savo vadovais ir rėmėjais į Sydnejų atskrenda vasario 26 dieną 5.40 vakare. Būtų labai gražu, kad kuo daugiau mūsų sydneyškių aerodrome juos pasitiktų.

Visais apgyvendinimo, aprūpinimo ir kelionės reikalais rūpinasi paskirų miestų, kur jie bus, mūsų sporto klubai. Visos išvykos koordinatoriai yra Lietuvos Garbės Konsulas Sydnejuje Viktoras Šlėteris tel. (02) 498 2571 ir Antanas Laukaitis tel. (02) 798 0306. Svečių krepšininkų globėjai yra ALFAS valdyba, dabar Geelonge.

Tų miestų, kur jauniai krepšininkai turės savo rungtynes ir bus ten apsisotę, lietuviai yra nuoširdžiai prašomi padėti vietiniams sporto klubams, kelioms dienoms priimant pas save svečius iš Lietuvos. Daugumas iš jų jau moka anglų kalbą, nes šioje Marčiulionio mokykloje, be krepšinio, mokoma ir anglų kalba bei kiti dalykai. Iš viso į Australiją atvyksta 16 asmenų.

Žaidynių Rungtynių

Tvarkaraštis

27.2.96 8.30 vak. žaidžia Hills Krepšinio stadione, Off Showground Rd., Castle Hill

29.2.96 5.30 vak. žaidžia Bankstown Krepš. Stadione Third Ave., Condell Park

1.3.96 6.30 vak. žaidžia Auburn Krepšinio Stadione, Church St., Lidcombe.

Visų krepšinio rungtynių

Sydnejuje koordinatorių yra John Martin tel. (02) 746 2969.

Į sostinę Canberą autobusu atvyksta 3.3.96 11.45 val. ryte ir žaidžiama 3.3.96 su Sporto Akademijos komanda šios dienos vakare.

Koordinatorius sostinėje yra Jerry Lee tel. (06) 253 3066.

Į Melbourną autobusu atvyksta 5.3.96 6.30 val. ryte ir žaidžiama 6.3.96 su Geelongu „at The Arena“ 6 val. vak.

9.3.96 su Dandenong „at Dandenong“ 8 val. vak.

10.3.96 su Eltham „at Eltham High School“ 2 val. p.p.

Koordinatorius Wayne Pollock tel. (03) 9867 5022.

Į Adelaidę autobusu atvyksta 11.3.96 6.30 val. ryte ir žaidžiama 12.3.96 ITC komanda „at Prince Alfred College“ 6 val. vak.

13.3.96 ITC komanda „at Forestville Stadium“ dienos metu

14.3.96 ITC komanda „at Prince Alfred College“ dienos metu.

Koordinatorius Neil Gliddon S.A. Sports Institute tel. (08) 416 6677.

Visas svečių žaidynes Australijoje prižiūri Australijos Krepšinio Federacijos prezidentas Dick Butler iš Adelaidės tel. (08) 235 1977 arba (08) 235 0765 Fax.

Australijos krepšinio komandų pasaulyje užimamoji vieta: Vyrų-5-ji, moterų-4-ji, jaunių-3-ji, jaunų merginų-1-ji ir vyrų iki 23-jų metų-8-ji.

Paruošė A.Laukaitis

Alė Rūta: „Iš gimtinių ilgesio - visa mano kūryba“

Albertas Laurinčiukas

Literatūrinis Kalifornijos lietuvių gyvenimo medis turi stiprias šaknis ir puošnų šakų vainiką. Tai liudija ir Lietuvių fronto bičiulių (LFB) organizuotas literatūros vakaras Los Andželo šv. Kazimiero parapijos salėje. Prozininkės, poetės ir dramaturgės Alės Rūtos kūrybinis vakaras buvo surengtas jos aštuoniadešimtmečio proga.

Gausiai susirinkusiai publikai autorės pristatyti nereikėjo: beveik trys dešimtys jos knygų ir intensyvi literatūrinė veikla padarė ją žinomą visur, kur gyvena lietuviai. Tačiau tradicija nebuvo sulaužyta: po to, kai Lietuvių fronto bičiulių Kalifornijos skyriaus pirmininkas Vytautas Vidugiris pradėjo literatūros vakarą, žodį apie rašytojos Alės Rūtos gyvenimą ir kūrybos kelią tarė Juozas Kojelis.

Programoje buvo pažymėta, kad rašytoja kūrybinę vakaro dalį skiria neseniai tragiškai žuvusiam sūnui Arimantui. Rašytojos motinos dedikacija ir jos skaityta kūryba po nepataisomos skaudžios netekties visus nuteikė jautriam mūsų trapios būties apmąstymui, žmogiškųjų vertybių išaukštinimui.

Literatūros vakarą Alė Rūta pradėjo nauju kūriniu „Gyvenimo bendrakeleiviai - pokalbių ir pamąstymų pynė“. Gilūs ir jautrūs motinos ir sūnaus pokalbiai tragiškojo mūsų dienų pasaulio fone skambėjo tarsi Bethoveno Devintoji

simfonija, tarsi amžinai gyvos Pasaulio Motinos širdies garsai.

Literatūros vakaro dalyviai turėjo galimybę pažvelgti į lietuviškosios Kalifornijos praeitį: architektas ir grafikas Edmundas Arbas surengė jo meniškai padarytą LFB 29 literatūros vakarų programų skelbimų parodą. Jų autorius savąja spalvotosios grafikos užfiksavo svarbius JAV lietuvių kultūros gyvenimo faktus, apie kuriuos Lietuvoje dar mažai žinoma. Autorius žada šią parodą padovanoti Lietuvai.

Pirmasis LFB literatūros vakaras įvyko 1966 metais. Jame savo kūrybą skaitė ir kalbėjo rašytoja Alė Rūta, Aloyzas Baronas, Elena Tumienė, Jurgis Gliauda ir Pranas Visvydas.

Kitų metų vakare poetas Bernardas Brazdžionis pristatė publikai Joną Aistį, Alę Rūtą, Juozą Timinį, Elena Tumienę, Jurgį Gliaudą ir Praną Visvydą. Literatūrinę programą papildė solistė Dalia Mackelienė. Akompanuojant Birutei Dabšienei, ji dainavo kompozitorės Giedros Gudauskienės kūrinius.

Sie vakarai tapo populiariais. Juose dalyvavo daug pasaulio lietuvių literatūros šviesulių - Kazimieras Bradūnas, Anatolijus Kairys, Antanas Vaičiulaitis, Julija Svabaitė, Birutė Pukelevičiūtė, Leonas Andriekus, Jurgis Jankus, Paulius Jurkus, Henrikas Nagys, Edita Nazaraitė, Kleva Vidžiūnienė ir kiti. Savo kūrybą skaitė svečiai

VARPAS

Sąryšy su atvykstančia Š. Marčiulionio krepšinio mokyklos jaunių komanda, Melb. Liet. sporto klubas „Varpas“ yra išpareigojęs apnakvydinti svečius laike viešnagės Melbourne nuo kovo 7-tos iki 10-tos dienos. Kreipiames į visas lietuviškas organizacijas ir bendruomenę padėti mums apnakvydinti jaunus sportininkus ir vadovus. Parodykime lietuvišką broliškumą ir nuoširdumą padedant apnakvydinti jaunimą.

Kreiptis telefonu pas Rimą Mickų, namų 9458-1840, darbo 9612-4102 arba Juditą Dagieneį 9366-2903.

M.L.S.K. „Varpas“

Archyvų iš Rusijos turbūt nebeatgausime

Lietuvos archyvų direktorius Gediminas Ilgūnas nepuoselėja daug vilčių, kad keičiantis politinei padėčiai Rusijoje, pavyks atgauti ten saugomus Lietuvos dokumentus.

Spaudos konferencijoje jis sakė gavęs Rusijos archyvų vadovo atsiveikimo laišką. Nors laiške rašoma, kad jis atsistatydino, G. Ilgūno nuomone, šis demokratiškų pažiūrų Rusijos archyvų vadovas buvo atleistas. „Tai ir yra

iš Lietuvos - Marytė Kontrimaitė, Kęstutis Genys.

Rašytojų kūrybą skaitė Elena Blandytė, teatralai Ema Dovydaitytė, Juozas Pupius, Algimantas Zemaitaitis. Dainavo solistai Stasė Pautienis, Antanas Polikaitis ir kiti.

Siame, 29 LFB literatūros vakare, Alės Rūtos kūrybą skaitė autorė, aktorai Sigutė Mikutaitytė, Vincas Dovydaitytis. Solistas Antanas Polikaitis (akompanavo Raimonda Apeikytė) dainavo kompozitoriaus Broniaus Budrimo, Alės Rūtos eilėmis dainą „Sauksmas“. Beje, kompozitorius B. Budriūnas yra rašytojas sūnaus Arimanto krikštaitis.

Buvo paskelbti Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininko Valentino Sventicko, Lietuvos rašytojų draugijos pirmininko iš Niujorko Pauliaus Jurkaus ir kitų sveikinimai.

Š. Marčiulionio krepšinio mokyklos jaunių komanda Viktorijoje (Melbourne) turės dvejus rungtynes:

Kovo 9 šeštadienį, 8 val. Dandenong Basketball Stadium, Stud Rd. Dandenong (Melways ref. No. 90-G1),

Kovo 10 sekmadienį, 2 val. Eltham Secondary College, Bolton Rd., Eltham (Melways ref. No. 21-H7).

Kovo 8 penktadienį, 7,30 val. vak. „Varpas“ ruošia krepšininkų priėmimą Lietuvių Klube North Melbourne. Visus maloniai kviečiame atsilankyti.

Norintys dalyvauti prašome pranešti dalyvausiančiųjų skaičių Juditai Dagienei tel. 9366-2903 arba Angelei Kristens tel. 9497-3518.

atsakymas į klausimą, - sakė Lietuvos archyvų direktorius.

Kas vadovaus Rusijos archyvams, dar nežinia, tačiau, G. Ilgūno nuomone, palankiausias metas atgauti archyvus, kai „buvo padaryta tam tikrų žingsnių“, jau praėjo. „Diena“

JAV valstybės sekretorius spaus Rusijos užsienio reikalų ministrą

JAV valstybės sekretorius Warren Christopher pesimistiškai įvertino JAV santykių su Rusija perspektyvą dėl įvykių Čečėnijoje ir žinomų Rusijos reformatorių šalinimo. Harvardo universitete Christopher pareiškė, kad rusų kariuomenės metodai Čečėnijoje karą tik pasmarkins.

Christopher pažymėjo, kad įvykiai po Valstybės Dūmos rinkimų kelia susirūpinimą reformų Rusijoje likimu. Vasarį susitikęs su naujuoju Rusijos užsienio reikalų ministru Jevgenijumi Primakovu jis pareiškė išankstines sąlygas dėl tolesnės amerikiečių paramos. „Aš jam aiškiai pasakiau, kad Rusijos integravimas į Vakarų institucijas priklauso nuo jos noro vadovautis tarptautinėms normoms ir laikytis reformų kurso“.

Apžvalgininkai pažymi, kad tai pirmas atvejis, kai Rusijos integravimas į Vakarų Christopher sieja su karu Čečėnijoje ir reformų pažanga.

„L.A.“

Talka procentus priskaičiuoja ir moka

kas mėnesį!

Nuo kovo mėn. Talka suteikia dar vieną patarnavimą. Dabar galima atidaryti 12-kos mėn. terminuotų indėlių sąskaitas, kurių palūkanos bus išmokamos kiekvieną mėnesį.

- Sąlygos:
- Metiniai procentai - 6.5%
 - Indėlis ne mažesnis kaip \$10,000

Dėl smulkesnės informacijos prašome asmeniškai kreiptis į mūsų įstaigas.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ

TALKA

KREDITO DRAUGIJA

Adelaide 362 7377 Melbourne 9328 3466 Sydney 796 8662